5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 288 — 6 PAGINI — ICGB — Duminecă 19 Octombrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani
Idem pag. IV .. 50 40
Inserţii şi reclame 3,50 linia
Anunturi sau informatiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

RAZBOIUL RUSO-TURC

- Ambasadorul Rusiei primeşte ordin să părăsească Constantinopolul -

Bucureşti. 18 Octombrie 1914

PUTEM INTERVENI?

Ştirile despre schingiuirea românilor bucovineni, precum şi acelea despre molestarea românilor din Transilvania şi Ungaria, se adeveresc, cu toate desminţirile oficiale, de altfel foarte laconice, cari s'aŭ comunicat dela Viena prin legaţiunea austro-ungară.

Cu desmiţiri de acestea lumea e obişnuită; — dar vorba e, cum poţi să daĭ şi *încredinţarea* că ele spun adevărul şi oglindesc realitatea? — S'a propus ca să se admită o anchetă ce s'ar face din partea unor reprezentanţi ai presei din România; dar acest lucru ar fi prea greŭ, ba chiar imposibil de admis, cu stările de astăzi, şi având în vedere *obiectul* asupra căruia ar fi să se întindă o asemenea anchetă, într'o ţară (încă) străină şi în stare de războiŭ.

Insă, nu este numaĭ un asemenea mijloc de a se stabili adevărul. In deosebi oficialitatea noastră are încă mijloacele de a-l descoperi, de a-l da pe faţă, prin organele eĭ ce n'aŭ încetat de a funcţiona în monarhia vecină, legaţiune, consulate, etc. Toate acestea aŭ şi datoria, aŭ şi dreptul, de a se informa exact şi de a informa guvernul român, despre tot ce poate interesa ţara noastră. Menirea lor în definitiv aceasta este, şi nimenĭ n'ar putea să le oprească dela îndeplinirea eĭ, câtă vreme, vorba poetului, „suntem încă pe pace".

Intrebarea este, putem noĭ, stat român, oficialitate, să intervenim pentru încetarea prigonirilor conaţionalilor noştri din monarhia vecină?— De multe orĭ s'a contestat un asemenea drept, pe temeiul că românii din Austro-Ungaria sunt cetăţenĭ aĭ aceluĭ stat, iar statul român n'ar putea interveni decât numaĭ atunci când ar fi vorba de interesele unor *cetăţeni români* în trecere saŭ în aşezare vremelnică prin Austro-Ungaria.

Lucrul s'a susţinut şi s'a discutat; dar acuma, cu stările de astăzi, s'aŭ schimbat multe, — acuma putem vorbi şi noĭ mai altfel, şi n'avem să ne îngrijim atât de mult de *protocolul* relaţiilor internaţionale, cât de statornicirea lor după ceea ce împrejurările permit saŭ dictează.

Starea noastră de neutralitate n'are să ne împiedice ca să ne spunem cuvântul în chestia prigonirilor conaţionalilor noştri. Căci e neîndoios lucru că aceste prigoniri, turburând greŭ, şi în cel maĭ firesc chip, opinia publică din ţară, are să facă din ce în ce maĭ grea, şi în cele din urmă imposibilă chiar, păstrarea, prelungirea acesteĭ neutralităţi.

Decĭ, nu maĭ este o chestiune de amestec al unuĭ stat în daraverile altuia, ci e o chestie de înţeles şi de interes internaţional, în care avem cuvântul, şi dreptul de a-l ridica, şi noĭ.

Vasele „Yalta" şi „Kazben"
scufundate de turci

PETROGRAD 17.—Lângă farul Takil, vaporul societăţeĭ ruse YALTA, venind din Caucaz, a atins o torpilă lansată de crucişetorul GOEBEN şi s'a scufundat. Echipagiul şi călătoriĭ aŭ fost salvaţi.

Vaporul KAZBEK trimis în ajutorul vasuluĭ YALTA a atins două torpile şi s'a scufundat. Sunt mulţi înecaţi. (Westnik).

Manifestaţiuni patriotice la Petrograd

PETROGRAD, 17.—Atacul perfid al Turciei a provocat la Petrograd manifestaţiuni impunătoare, cari amintesc pe cele dela începutul războiului cu Germania. O enormă mulţime a străbătut perspectiva Newsky, cântând imnuri şi scoţând strigăte patriotice. (Westnik).

Oraşul Dunkerque
ameninţat de germani

Roma, 6 (sosită 17).—*Se telegrafiază din Paris ziarului „Corriere d'Italia": Trecând rîul Iser, germanii aŭ învins cea maĭ mare piedică spre cucerirea oraşului Dunkerque. Terenul însă pe care germanii vor trebui să treacă este cât se poate de greu. E vorba de o regiune ce se ridică la (cinci metri deasupra nivelului mării pe timpul refluxului), şi este întretăiată de maĭ multe ape şi canaluri, aşa încât poate să fie inundată cu uşurinţă. Germanii nu vor avea la îndemână alt drum decât acela care se întinde dealungul malului mării, deasupra căreia se ridică un şir de deluleţe din nisip cari alcătuesc tranşee naturale pentru apărătorĭ. Acest drum e stăpânit de tunurile floteĭ engleze. (A. T. I.)*

Crucişător japonez şi torpilor francez scufundate de germani

Petrograd, 16 (sosită 17). —Se telegrafiază din Tokio că crucişătorul japonez „Zhemşug" care se găsea în rada din Penang, precum şi un contra-torpilor francez, aŭ fost scufundate de nişte torpile aruncate de crucişătorul german „Emden" care se apropiase de ele, având un al patrulea coş falş. (Westnik).

Propunerea ţarului
şi a guvernului italian

Roma, 16 (sosită 17). — *Ziarele italieneşti, cari comentează propunerea guvernului rusesc, privitoare la eliberarea soldaţilor prizonieri de naţionalitate, italiană, recunosc că gestul ţarului e prea frumos. Insă el pune într'o situaţie delicată organele oficiale italiene, cari, în conformitate cu neutralitatea declarată de guvern şi-aŭ impus până astăzi o atitudine rezervată menită să respecte interesele şi susceptibilităţile tuturor statelor beligerante.*

De aceea, în cercurile politice din localitate se crede că Rusia nu va stărui în propunerea sa, ceea ce ar arăta că guvernul din Petrograd, în fineţa sa bine cunoscută, şi-ar fi dat seama că acest fapt care, după intenţiile sale, ar fi trebuit să alcătuiască o simplă mărturie de simpatie faţă de Italia, ar fi putut să fie privit ca un act politic care s'ar preta la cele maĭ diferite tălmăciri. (A. T. I.)

Bombardarea
coastei ruseşti

In ultimul moment circulă ştirea că flota turcă continuă bombardarea coastei ruseşti.

In acest caz războiul poate fi considerat ca început.

Evenimentele se complică în Balcani.

Indrăzneala acţiuneĭ turceşti în apele măreĭ Negre aŭ provocat maĭ complicaţiuni cari pot aprinde mâine un noŭ foc în Balcani.

Din sursă oficială putem anunţa că ambasadorul rus la Constantinopol a primit ordin ca împreună cu întregul personal al ambasadeĭ să părăsească Constantinopol, dar să înştiinţeze maĭ întâĭ despre această hotărîre Poarta.

Faptul acesta deşi nu este încă o declaraţie de războiŭ are totuşi o gravitate excepţională; el este un răspuns la atacurile repetate ale floteĭ turceşti.

Hotărirea Rusieĭ de a rechema pe ambasadorul săŭ se bazează pe următoarele fapte cari sunt considerate drept *casus belli*:

1. Erĭ noapte două torpiloare turceşti aŭ intrat cu luminile stinse în portul Odessa şi acolo aŭ scufundat canoniera „Donetz" şi maĭ multe vase de comerţ ruseşti. După aceea cele două torpiloare turceşti aŭ fugit.

2. Aatacul Teodosieĭ.

3. Incercarea de a obţine taxe dela Novorosisc, unde însă aŭ fost arestaţi ofiţerul turc şi consulul turc.

4. Scufundarea altor vase de comerţ.

Aceste patru fapte grave sunt pentru Rusia o dovadă că Turcia caută cu orice preţ să provoace, şi că nu maĭ e nicĭ o siguranţă pentru Rusia din cauza acţiuneĭ floteĭ turceşti în marea Neagră.

Ceeace este însă extraordinar în acest noŭ conflict este atitudinea dublă a Turcieĭ.

Este un fapt cert:

Germania este azĭ absolut stăpână în Turcia şi maĭ ales pe flota otomană. Ca o dovadă de starea de anarhie în care a ajuns Turcia din cauza acţiuneĭ luĭ Enver-Paşa, putem comunica un fapt, într'adevăr extraordinar petrecut acum treĭ zile la Constantinopol.

Intr'o convorbire între ambasadorul Rusieĭ şi marele vizir, acesta a spus d-luĭ de Giers:

— Sunt foarte îngrijat deoarece flota noastră a eşit iar în marea Neagră şi cum ea e în mâinile germanilor se poate să ne facă o surpriză neplăcută. Situaţia e cu atât maĭ gravă, a adăogat marele vizir, cu cât nicĭ n'avem putinţa ca cu restul floteĭ noastre să scufundăm pe „Goeben".

După cum se vede, lumea politică din Turcia a început să-şi dea seama că s'a dat legată de mâinĭ şi de picioare germanilor cari acum dispun de interesele şi de soarta eĭ.

Faţă de această stare de lucruri, sunt posibile evenimente grave interne în Turcia.

Nu se cunoaşte încă care e răspunsul pe care Poarta l-a dat ambasadorului Rusieĭ, care i-a comunicat ordinul primit ca să părăsească Constantinopol. După acest răspuns, se va putea vedea dacă într'adevăr atacurile de până acum sunt o încercare îndrăzneaţă din partea Germaniei, de a târî cu orice preţ Turcia în războiŭ, saŭ dacă Turcia vrea într'adevăr cu orice preţ un războiŭ în contra Rusieĭ.

In orice caz, după informaţii pozitive ce avem Rusia nu maĭ poate rămâne în impasibilitate şi este hotărîtă, chiar în cazul unei desolidarizări a Porţeĭ de acţiunea flotei otomane, să ia toate măsurile pentru asigurarea coastelor eĭ şi pentru siguranţa navigaţiunei pe Marea Neagră.

Rusia nu poate tolera—ni s'a afirmat—ca pe de o parte Poarta să dea asigurări de pace, iar pe de altă parte flota otomană s'o atace.

CE VA FACE BULGARIA

Iată o întrebare din cele maĭ interesante. Intr'adevăr de acţiunea Bulgarieĭ depinde, dacă conflictul ruso-turc se va mărgini între aceste două ţări, saŭ dacă el se va întinde în tot Balcanul, în care caz, fireşte, şi acţiunea României nu poate întârzia.

Pentru cercetarea situaţieĭ s'a ţinut azĭ dimineaţă un consiliu de miniştri la d. Emil Costinescu acasă.

Primul nostru ministru a fost primit, înainte de consiliu, de către M. S. Regele.

După-amiază şeful guvernului a avut întrevederi cu ministrul Turcieĭ şi cu ministrul Rusieĭ la Bucureşti.

O DECLARAŢIE A D-luĭ RADOSLAVOFF

Din sursă oficială aflăm că ieri ministrul Rusieĭ la Sofia a avut o întrevedere cu d-nii Radoslavoff, primul ministru bulgar, şi general Ficeff, ministrul de războiŭ al Bulgarieĭ.

Ambiĭ miniştri bulgarĭ aŭ dat cele maĭ formale asigurărĭ ministruluĭ Rusieĭ că Bulgaria n'are absolut nicĭ un fel de aranjament nicĭ politic nicĭ militar cu Turcia. Maĭ mult d-nii Radoslavoff şi general Ficeff aŭ adăogat, ministruluĭ Rusieĭ textual următoarele: „Bulgaria nu va face nimic fără asentimentul Rusieĭ".

Dacă aceste asigurărĭ ale guvernuluĭ bulgar ar fi confirmate de fapte — ceeace se speră şi se crede în toate cercurile diplomatice — atunci complicaţiunile în Balcani pot fi înlăturate.

CUM S'AR DESFAŞURA RAZBOIUL RUSO-TURC

In cazul când războiul ruso-turc nu va putea fi cu nicĭ un preţ împiedicat, înărginidu-se conflictul la incidentele armate de până acum, atunci, după informaţii culese asupra situaţieĭ celor două armate în luptă, ea ar fi următoarea:

Turcia are într'adevăr în marea Neagră superioritatea luĭ «Goeben». Rusia însă ar putea opune un număr maĭ mare de vase de războiu decât flota turcă şi atunci rămâne de văzut care poate fi acţiunea luĭ «Goeben» şi dacă torpiloarele ruseşti nu ar putea scufunda încrucişătorul cuirasat Goeben.

Armata de uscat a Rusieĭ la coasta măreĭ Negre se poate calcula la 3—4 corpuri de armată, adică 250—300 de miĭ de oameni, cari se vor ţine în defensivă împotriva trupelor pe cari Turcia ar încerca să le deharce pe teritoriul Rusieĭ.

In Asia, după ştiri din isvor rusesc, Rusia deasemenea se va ţine în defensivă cu trupele pe cari le are acolo.

*

Acestea sunt informaţiile pe cari le-am cules în primul moment, când e cunoscut la noĭ noul conflict.

Se va vede a până la ce punct va reuşi încercarea Germaniei, ca provocând aproape direct prin stăpânirea ce a pus-o pe Constantinopol şi pe flota turcă, — războiul între Turcia şi Rusia să producă o diversiune care să vie în avantagiul eĭ.

I. FERM O.

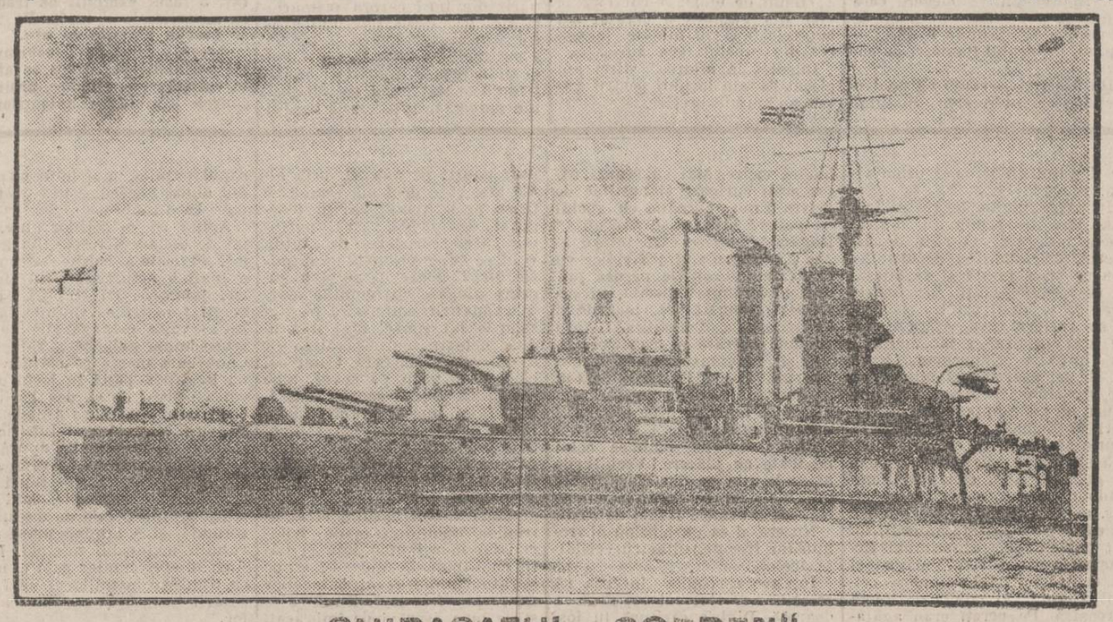

CUIRASATUL „GOEBEN"

Marĭ Lupte
IN JURUL CERNAUŢILOR

Mihăileni, 15 Octombrie.

De 3 zile se aud incontinuŭ bubuituri de tun până la Mihăileni. Locuitoriĭ sosiţi din comunele Târnauca şi Mihoreni, mai aproape de Cernăuţi ca Mihăileni, povestesc că acolo bubuiturile se aud bine de tot. Locuitoriĭ de aci plecaţi la Cernăuţi s'aŭ întors, nefiind lăsaţi să intre în Cernăuţi de soldaţi austriacĭ, postaţi la bariera Cernăuţilor. Povestesc că locuitoriĭ din Cernăuţi ce i-ar fi întâlnit în drum spun că 2 ghiulele aŭ căzut în Cernăuţi: una lângă catedrala catolică şi una în Blumengasse. Ruşiĭ, spun eĭ, sunt nu departe de Cernăuţi şi vor să reocupe oraşul. Austriacii opun rezistenţă şi întăriri sosesc mereŭ.

Dorohoĭ, 16 Octombrie

Oraşul Cernăuţi rezistă încă şi nu s'a predat în mâinele ruşilor, deşi lupte din cele maĭ crâncene se dau la o distanţă numaĭ de câţiva kilometri.

Forţele ruseşti sosite în ultimele zile din interiorul Rusieĭ, sunt înşirate pe malul stâng al râului Prut pe un front întins începând dela Boian şi până la câţiva kilometri de Cernăuţi.

Un ţăran venit azĭ de la frontieră mi-a caracterizat prin două cuvinte situaţiunea reală a armateĭ ruseşti.

„Sunt mulţi ca frunza!..." mi-a spus el.

Trupele austro-ungare, pe malul celalt al Prutului, sunt ascunse prin şanţuri şi tranşee.

Sunt informat că aceste din urmă trupe ar fi izbutit să fortifice în grabă unele poziţiuni din jurul Cernăuţilor, aşezând tunuri în multe locuri.

Este de prevăzut decĭ o teribilă luptă şi o rezistenţă înverşunată a austriacilor când va fi să se ia oraşul.

Panica prin care trece populaţiunea Cernăuţilor în ultimele zile, este maĭ presus de orice închipuire.

Puţinĭ aŭ putut fugi.

La Cernăuţi conductele de apă şi lumină aŭ fost tăiate.

Bruno

Sosirea la Dorohoi a consulului general român Georgescu din Cernăuţi

- Consulul a făcut un raport telegrafic guvernului român -

Dorohoĭ, 16 Octombrie.

Erĭ după amiazĭ prefectura noastră a primit înştiinţarea ca să trimită automobilul prefectureĭ la Cernăuţi să aducă la Dorohoĭ pe d-l Georgescu, consulul general al României la Cernăuţi, care având de făcut un raport telegrafic guvernuluĭ nostru, nu avea putinţa să facă aceasta la Cernăuţi, întru cât acolo comunicaţiunea este întreruptă.

D-l prefect Artur Stavri a luat cuvenitele dispoziţiuni şi automobilul prefectureĭ Dorohoĭ, prevăzut de o parte cu drapelul românesc— consemnul de trecere în Bucovina—a plecat erĭ la orele 3 d. a. la Cernăuţi, trecând frontiera prin punctul Mamornita şi străbătând localitatea Ostriţa.

Ajungând automobilul seara la Cernăuţi, consulul nostru nu a voit să riste o călătorie noaptea şi s'a hotărît să plece la Dorohoĭ azĭ dimineaţă.

La ora 9 dimineaţă consulul general român Georgescu, însoţit de girantul consulatuluĭ Gallin, a părăsit Cernăuţii, făcând următorul parcurs: Cernăuţi-Volksgarten-Zahor-Mologhia-Mamornita-Herţa-Dorohoĭ

La orele 11 şi jumătate automobilul, condus de soferul judeţuluĭ, Georgescu, a intrat în oraşul Dorohoĭ.

D-l consul general Georgescu şi d-l Gallin s'aŭ dus direct la palatul administrativ unde au conferit cu d-l A. Stavri, prefectul judeţuluĭ.

In urmă reprezentantul ţăreĭ noastre din Bucovina a avut la telegraf o lungă conferinţă cu d-l prim-ministru Brătianu, referitoare la situaţiunea din Bucovina.

Din convorbirile avute cu diferite personalităţi din localitate, a putut transpira dela d-niĭ Georgescu şi Gallin că până azĭ dimineaţă situaţiunea la Cernăuţi e neschimbată.

Este adevărat că oraşul a fost bombardat dar nu este exact că a fost distrus.

O singură granată a pătruns în palatul administrativ (Rezidenzpalast) a străbătut afară printr'un perete, a intrat în zidul alteĭ clădiri pe care a nimicit'o. Altă granată a căzut în apropierea consulatuluĭ românesc din Cernăuţi, fără a cauza vre-o stricăciune.

Clădirea consulatuluĭ român e păzită de o patrulă de câţiva soldaţi.

După dejunul luat la restaurantul „Splendid" d-niĭ Georgescu şi Gallin aŭ plecat cu automobilul prefectureĭ la Cernăuţi, însoţiţi fiind de d-l I. T. Vameşu, poliţaiul oraşuluĭ Dorohoĭ.

BRUNO

GERMANIA
are dreptul să debarce trupe în Canada

***Roma, 16, (sosită 17).* — Se telegrafiază din Washington că ambasadorul german pe lângă guvernul nord-american ar fi declarat că Germania are dreptul să dearce trupe în Canada, după expedierea trupelor canadiene în contra Germanieĭ. (A. T. I.)**

Campania pe Adriatica

Roma, 17. — Se telegrafiază din Cetinge că în duelul de artilerie desfăşurat în ultimele zile între Lowcen şi Cattaro, aliaţii ar fi reuşit să slăbească artilexia austriacă.

Treĭ aeroplane aŭ aruncat bombe asupra oraşuluĭ Antivari, însă fără a-i pricinui vreo pagubă.

Un vas dreadnought austriac a izbutit să treacă prin Bocche di Cattaro, în golful cu acelaşi nume, întărind astfel mica dar periculoasa escadră austro-ungară compusă din treĭ cuirasate şi câteva torpediniere ce se adăpostesc în canalul Cumber, cam pe la mijlocul întinsuluĭ golf Cattaro. (A. T. I.)

LUPTELE
DIN SECTORUL OCCIDENTAL

Roma, 16 (sosită 17). — Ziarul „Popolo Romano" comentând ultimul comunicat al statuluĭ major francez observă că el ne face să bănuim că pe frontul Nieuport-Dixmulden, germanii ar fi repurtat oareşicari succese şi că pe frontul Basée-Somme eĭ progresează încet, dar cu siguranţă.

Ziarele din localitate sunt informate că populaţiunea din Donai a părăsit oraşul.

Atacurile germanilor s'ar îndrepta în special asupra oraşuluĭ Dixmuiden.

După cât afirmă corespondenţii ziarelor engleze, aliaţii ar fi înaintat erĭ în spre Ostende foarte aproape de oraş, silind pe germani să părăsească pentru a patra oară Roulers. (A. T. I.)

Solventele admise la şcoala Centrală din Craiova

Ministerul instrucţiuniĭ publice a admis ca solvente la şcoala secundară gradul II fete internat din Craiova, pentru anul şcolar 1914—1915, pe următoarele eleve:

In clasa I-a: Teodorescu Isabela, Negriţoiu Ecaterina, Paulian Smaranda, Şeteanu Marieta, Pănişoară Cecilia şi Minulescu Elisa; în clasa II-a, Godeanu I. Florica; în clasa IV. Chiriţă Ecaterina şi Popescu Sevasta şi în clasa VI. Arghirescu Florica.